

2009-09-10

Strategi för informations- och kommunikationsverksamhet, inklusive genom organisationer i det civila samhället, 2010-2014

Sammanfattning

Denna strategi styr det kommunikations- och informationsarbete som finansieras via Sida och som genomförs av såväl Sida som aktörer i det civila samhället. Sida har det övergripande ansvaret för genomförandet av strategin.

Kommunikations- och informationsarbetet ska omfatta såväl det bilaterala som det multilaterala svenska utvecklingssamarbetet.

Målet för kommunikations- och informationsverksamheten är att den svenska allmänheten har god kunskap om situationen i utvecklingsländer, svenskt bistånd och dess resultat samt frågor som rör utvecklingens drivkrafter i utvecklingsländer.

Medel till aktörer i det civila samhället förmedlas efter ansökningsförfarande. Sida ska bedöma ansökningarna utifrån vilka aktörer som bäst bedöms bidra till att målet för strategin uppnås.

1. Inledning

De flesta svenskar anser att det är viktigt att Sverige bidrar till en hållbar och rättvis global utveckling. Intresset för utvecklingsfrågor har stigit, om än svagt, under de senaste fem åren, visar mätningar som Statistiska centralbyrån (SCB) genomfört årligen på uppdrag av Sida. Samtidigt visar samma mätningar att utvecklingen i utvecklingsländerna är okänd för många svenskar.

Svenskt bistånd ska kännetecknas av kvalitet, effektivitet och resultat. Regeringen bedömer att kommunikations- och informationsverksamheten är motiverad mot bakgrund av

utvecklingssamarbetets betydande omfattning. Det är viktigt att allmänheten har god kunskap om situationen i utvecklingsländer samt svenskt bistånd och dess resultat samt frågor som rör utvecklingens drivkrafter i utvecklingsländer. Dessutom bör allmänheten ges möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur avsatta skattemedel för svenskt bistånd används och vilka resultat som uppnås. Eftersom verksamheten bedrivs utanför Sveriges gränser kan det vara svårt för allmänheten att skapa sig en egen bild av verksamheten.

Denna strategi styr det kommunikations- och informationsarbete som finansieras via Sida. Medel från denna anslagspost ska användas för kommunikations- och informationsarbete som genomförs av såväl Sida som aktörer i det civila samhället. Detta arbete har hittills finansierats från två olika anslagsposter. För att kunna genomföra en sammanhållen verksamhet samlas finansieringen av all kommunikations- och informationsverksamhet i en anslagspost.

Strategin innehåller riktlinjer för hur arbetet ska genomföras och följas upp. Strategin gäller för åren 2010–2014.

2. Mål

Målet med verksamheten är att den svenska allmänheten har god kunskap om situationen i utvecklingsländer, svenskt bistånd och dess resultat samt frågor som rör utvecklingens drivkrafter i utvecklingsländer.

3. Genomförande och volym

3.1 Genomförande

Insatserna genomförs av såväl Sida som aktörer i det civila samhället. Sida har dock ett övergripande ansvar för genomförande och uppföljning av strategin.

Det är centralt att kommunikations- och informationsverksamheten ger en bred och korrekt bild av svenskt bistånd och dess resultat. Denna verksamhet ska belysa såväl möjligheter som svårigheter vad gäller biståndets roll för utveckling samt dess genomförande. Såväl framgångar som motgångar ska redovisas. En vägledande princip för verksamheten är att låta människor från utvecklingsländer komma till tals i kommunikations- och informationsarbetet. Politiken för global utveckling bygger på att den enskilda människan i utvecklingsländer är

en aktör med egen drivkraft. Denna grundläggande beskrivning blir trovärdig då människor själva får beskriva hur de agerar eller har agerat för en förändring och hur de lyckas förändra sina egna levnadsvillkor. Det är vidare angeläget att påvisa att varje land driver sin egen utveckling. Principerna för biståndseffektivitet, så som de presenteras i Parisdeklarationen och handlingsplanen för Accra, ska vara vägledande i detta sammanhang.

3.1.1 Sida

Sida ska informera om såväl det bilaterala som det multilaterala svenska utvecklingssamarbetet.

Sida ska utarbeta en årlig kommunikations- och informationsplan som beskriver prioriteringar, metoder, målgrupper, kanalval, aktiviteter och uppföljning. I utarbetandet av de delar av planen som berör det multilaterala utvecklingssamarbetet ska Sida samverka med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet). Innan kommunikations- och informationsplanen fastställs ska samråd ske med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

Sida ska särskilt uppmärksamma valet av kanaler för att inte riskera att mediets form ger en felaktig eller alltför förenklad bild av verkligheten samt beakta Förvaltningskommitténs slutsatser i betänkandet Opinionsbildande verksamhet och små myndigheter (SOU 2007:107).

3.1.2 Civila samhällets organisationer

Kretsen av aktörer som kommunicerar och informerar om svenskt bistånd och utvecklingens drivkrafter i utvecklingsländer behöver breddas för att nå fler och nya målgrupper. Det ska vara möjligt för en bred krets av aktörer inom det civila samhället som på olika sätt arbetar med utvecklingsfrågor att erhålla medel för kommunikations- och informationsverksamhet från anslagsposten.

Även aktörer med småskalig verksamhet ska ha möjlighet att söka medel.

Medel från anslagsposten erhålls utifrån kriterier och regler som Sida, i samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet), utarbetar och beslutar om. Medel förmedlas efter ansökningsförfarande. Sida ska bedöma ansökningarna utifrån vilka som bäst bedöms bidra till att målet med verksamheten uppnås. Aktiviteterna ska gälla insatser i enlighet med strategins mål. Aktörernas övriga kommunikations- och informationsverksamhet kommer inte att beviljas medel. Samarbete mellan flera aktörer uppmuntras. Egeninsatsen för att erhålla medel för

kommunikations- och informationsinsatser ska under strategiperioden vara 10 procent.

Sida ska särskilt uppmärksamma aktörer i det civila samhället som når ut till nya grupper i samhället på möjligheten att söka medel från anslagsposten. Aktörer i det civila samhället som arbetar med utvecklingsfrågor utan att direkt genomföra bistånd kan i vissa fall vara *potentiella* aktörer.

Sida ansvarar för att aktörer som får medel från anslagsposten utarbetar årliga kommunikationsplaner och redovisar resultaten av den genomförda verksamheten.

Sida ska uppmärksamma civilsamhällesorganisationer (CSO) på eventuellt kompletterande finansieringskällor för sin verksamhet, t.ex. relevanta bidrag genom EU-kommissionen. När det gäller en svensk CSO som av EU-kommissionen erhåller finansiering för utvecklingsinsatser kan Sida bidra till att egeninsatsen för dessa insatser ej överstiger den nivå som gäller för anslagsposten.

Sida ska utveckla sina egna och andra aktörers kunskaper och metoder i kommunikationsarbetet i syfte att nå effektivitet i insatserna samt regelbundet utbyta erfarenheter kring arbetet.

3.2 Volym

Volymen för åren 2010-2014, samt hur stor del av anslagsposten Sida får använda för den egna kommunikations- och informationsverksamheten, bestäms i regleringsbrev för respektive år.

4. Uppföljning och utvärdering

Sida ansvarar för att göra en resultatuppföljning av verksamheten i sin helhet. Som ett komplement till uppföljningen ska årliga undersökningar genomföras för att mäta förändringar på nationell nivå avseende strategins mål. I resultatuppföljningen ska det finnas en tydlig koppling mellan resultat och kostnader. Sida ska i årsredovisningen återrapportera verksamhetens samlade resultat.

Samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) om genomförandet av strategin ska ske årligen.

5. Bakgrundsanalys

Samtidigt som enskilda informationsinsatser genomförts väl, har det sammantaget varit svårt att ge exempel på faktiska effekter av gjorda

insatser. Detta motiverar en förbättrad styrning och uppföljning av kommunikations- och informationsverksamheten.

5.1 Sidas kommunikations- och informationsverksamhet

Sidas kommunikations- och informationsverksamhet har minskat under den senaste femårsperioden. Det beror på en kombination av att Sida inte har utnyttjat medlen på anslagsposten effektivt samt att regeringen successivt har minskat anslagsposten för att prioritera kärnverksamhet inom utvecklingssamarbetet.

Det har också skett en förskjutning i insatserna, från breda insatser riktade direkt till ungdomar eller den breda allmänheten, mot att arbeta via nya kanaler inklusive Internet.

Tidigare år har Sida genomfört årliga tematiska kampanjer inom ramen för informationsuppdraget, med annonser, reklamfilm och en stor konferens som inslag. Sidas utvärderingar har dock visat att arbetssättet inte gav ett långsiktigt ökat intresse för och kunskap om utvecklingssamarbete, vilket har resulterat i ett förändrat val av metoder och kanaler. De senaste två åren har till exempel inga breda kampanjer av den typen genomförts.

Det är svårt att bedöma om Sidas egen informationsverksamhet har nått de resultat som den har syftat till. Vad gäller aktivitets- och räckviddsmål har verksamheten till viss del varit framgångsrik, men Sida har haft svårt att redovisa effekter av verksamheten. Sida har också haft en bristfällig uppföljning vad gäller effektivitet i kommunikations- och informationsarbetet. Myndigheten har dock inlett ett förändringsarbete för att utveckla sina metoder och verksamheter i syfte att öka effektiviteten och förbättra uppföljningen.

5.2 Civilsamhällesorganisationers kommunikations- och informationsverksamhet

Stödet till civilsamhällesorganisationers kommunikations- och informationsarbete i Sverige har möjliggjort relevanta insatser till olika målgrupper. Civila samhällets organisationer spelar en central roll i informations- och kommunikationsverksamheten. Organisationerna har ofta kunnat uppvisa goda resultat när kommunikations- och informationsarbetet ligger nära deras egna prioriterade frågor. Det kan samtidigt konstateras att de i det bredare kommunikations- och informationsarbetet kring global utveckling har haft svårare att uppvisa resultat. En del organisationer har också brustit i uppföljning av effekter och effektivitet.

Finansieringen av verksamheten har ibland haft karaktären av ett generellt stöd till organisationernas kommunikations- och informationsarbete och förstärkt organisationernas kapacitet internt och externt. I och med att Sida på senare tid har infört en tydligare målstyrning har detta lett till att en rad organisationer inte längre har erhållit medel.

En analys av stödet för kommunikations- och informationsinsatser visar att relevansen för stödet är högt, men att civilsamhällesorganisationerna liksom Sida har haft svårt att visa effekterna av insatserna. Sida har inlett ett arbete med att tydliggöra sin roll som förmedlare av statliga medel och ha en bättre och tydligare uppföljning av medlen med mer fokus på effekt och effektivitet.

6. Strategiska överväganden

För ökad transparens och effektivare styrning av hela den kommunikations- och informationsverksamhet som finansieras genom Sida samlas finansieringen av verksamheten till en anslagspost. Hur stor del av anslagsposten Sida, respektive aktörer i det civila samhället får använda för den egna kommunikations- och informationsverksamheten, bestäms i regleringsbrev för respektive år.

För att nå målet med verksamheten behöver nya målgrupper nås. Det ska vara möjligt för en bred krets av aktörer inom det civila samhället som på olika sätt arbetar med utvecklingsfrågor att erhålla medel för kommunikations- och informationsverksamhet från anslagsposten. Kretsen av aktörer behöver breddas för att nå fler och nya målgrupper, inklusive via nya kanaler.

För att kunna informera om såväl det bilaterala som det multilaterala utvecklingssamarbetet ska samverkan mellan UD och Sida stärkas. Samverkan mellan Sida och andra genomförare av svenskt utvecklingssamarbete bör också stärkas.